

Sygn. akt IV CNP 21/06

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski

w sprawie ze skargi powoda

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia

Sądu Okręgowego w S.

z dnia 8 września 2003 r., sygn. akt [...],

w sprawie z powództwa W.K.

przeciwko Gminie D. i Ochotniczej Straży Pożarnej w N.

o ochronę naruszonego posiadania,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 marca 2006 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 8 września 2003 r. Sąd Okręgowy w S. oddalił zażalenie powoda W.K. na zarządzenie Przewodniczącego o zwrocie pozwu z przyczyny nie usunięcia braków formalnych.

W związku z wymienionym postanowieniem Sądu Okręgowego, W.K. wniósł o stwierdzenie jego niezgodności z prawem w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Skarżący wnosi o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia oddalającego zażalenie na zarządzenie Przewodniczącego o zwrocie pozwu. Należy zauważyć, że w przedmiotowej sprawie, w wyniku nie usunięcia braków formalnych, pozew został zwrócony. Powód jednak usunął braki formalne pismem wniesionym po terminie. Wobec powyższego sprawie nadano bieg pod nowym numerem z datą uzupełnienia braku. W wyniku dalszego postępowania sprawa została rozpoznana merytorycznie przez Sąd Rejonowy w S., a w wyniku apelacji powoda przez Sąd Okręgowy w S.

Zarządzenie o zwrocie pozwu jest szczególnym rozstrzygnięciem. Pismo procesowe, które zostało zwrócone, pozbawione jest wszelkich skutków prawnych ze względu na regulację art. 130 § 2 k.p.c. Odnosi się to zarówno do skutków materialnych (np. powstania roszczenia), jak również do skutków procesowych (np. zawiśnięcia sporu). Należy zauważyć, iż stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie jest niezgodne z prawem otwiera drogę do dochodzenia od państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez jego wydanie i ewentualne wykonanie, lecz nie skutkuje uchyleniem lub zmianą tego rozstrzygnięcia. Nie traci

zatem przymiotu prawomocności i skuteczności, pozostając nadal w tym charakterze w obrocie prawnym.

Przedmiotowa sprawa formalnie rozpatrzona została w dwóch etapach, przy czym rozstrzygnięcie co do meritum możliwe było dopiero w wyniku uzupełnienia braku formalnego, które nastąpiło po upływie wyznaczonego terminu. Powyższe spowodowało, że za termin skutecznego wniesienia pozwu uznano dopiero dzień uzupełnienia braków formalnych. Należy stwierdzić, że z punktu widzenia logicznego, faktycznego oraz prawnego miało miejsce rozpatrywanie jednej sprawy cywilnej, zarówno ze względu na tożsamość podmiotową, jak również tożsamość przedmiotową. W tej sytuacji wyodrębnianie na potrzeby niniejszej skargi dwóch spraw jest zabiegiem sztucznym i niedopuszczalnym. Już więc z tej przyczyny skarga jest niedopuszczalna. Niezależnie od tego objęte tą skargą postanowienie nie należy do kategorii orzeczeń kończących postępowanie w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. W orzecznictwie przyjmuje się, że do tej kategorii należą takie orzeczenia, które po uprawomocnieniu się trwale zamykają drogę do dalszego postępowania i rozstrzygnięcia (por. uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego: z dnia 24 listopada 1998 r., III CZP 44/98 – OSNC 1999/5/87, z dnia 31 maja 2000, III 291/00 – OSNC 2001/1/1, z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00 – OSNC 2001/2/22).

W związku z powyższym skarga wniesiona od postanowienia oddalającego zażalenie na zarządzenie o zwrocie pozwu, jako niedopuszczalna, podlega odrzuceniu (por. podobnie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2006 r., II CNP 31/05 niepubl.).

Za dokonaną wykładnią przemawia nie tylko argument, że po zwrocie pozwu, strona w zasadzie bez ograniczeń może na nowo skierować żądanie o to samo roszczenie, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie, ale i sam charakter omawianej skargi. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem wyjątkowym. Zasadą bowiem jest, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami albo *erga omnes*, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie ewentualnie jest dotknięte.

Na marginesie należy zauważyć, że przedmiotowa skarga nie spełnia również wymagania konstrukcyjnego określonego w przepisie art. 424⁵ § 1 k.p.c., zgodnie z którym skarżący winien uprawdopodobnić wyrządzenie szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy (424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Wymóg ten obliuguje do złożenia oświadczenia, że szkoda wystąpiła, jak również do wskazania jej rodzaju i rozmiaru (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, Biul. SN 2005, nr 10, s. 14 oraz z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, nie publ.), czego przedmiotowa skarga nie zawiera. Nie wystarczające jest stwierdzenie, że szkodę uprawdopodobnia pozbawienie powoda ochrony posesoryjnej, która była przedmiotem żądania pozwu.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 w zw. z art. 424¹ § 1 k.p.c.).